

Wprowadzenie

Przemiany gospodarcze, społeczne i kulturowe układów przestrzennych dokonują się w efekcie działania zróżnicowanych czynników rozwoju. Wynikają one z tempa rozwoju ekonomicznego i postępu technologicznego procesów wytwórczych oraz związanej z nimi działalności usługowej. Nakładają się one na często odmienne uwarunkowania wewnętrzne oraz oddziałujące na nie impulsy z otoczenia. Na nasilenie procesu przemian w znacznym stopniu wpływają także poziom rozwoju kapitału społecznego i ludzkiego oraz elity samorządowe, które odznaczają się odpowiednimi zasobami wiedzy i umiejętnościami wykorzystania jej w procesie zarządzania. W rozwoju układów lokalnych ważną rolę odgrywa występujący na ich obszarze potencjał ekonomiczny firm i instytucji. W zależności od możliwości rozwijania ich działalności produkcyjnej lub usługowej mogą one odznaczać się: wzrostem gospodarczym, stagnacją, recesją, a nawet zanikaniem. Mogą się także pojawiać nowe podmioty gospodarcze, które będą przejmować funkcje dynamizujące i wpływać na zmianę, ukształtowanych do tej pory, układów przestrzenno-strukturalnych. Te nowe elementy mogą pojawiać się w wyniku wzrostu zasobów finansowych instytucji i społeczeństwa. Mogą to być także nowe podmioty gospodarcze nawiązujące do fazy rozwoju społeczeństwa informacyjnego. Intensywność procesów przemian związana jest ściśle z wykształconymi postawami przedsiębiorczymi społeczeństw i elit władzy samorządowej oraz zarządzających instytucjami pozarządowymi. Stąd pojawia się problem ciągłego kształcenia, doksztalcania i doskonalenia zawodowego społeczeństwa. Powinni z nich korzystać przedsiębiorcy, którzy w wyniku rozwoju działalności gospodarczej wpływać będą na dynamizowanie wzrostu gospodarczego układów lokalnych.

Do tego nurtu nawiązują prace zgromadzone w niniejszym numerze czasopisma „Przedsiębiorczość – Edukacja”. Ograniczają się one do prezentacji problematyki edukacji przedsiębiorczości oraz wyników badań empirycznych dotyczących zagadnień związanych z turystyką i działalnością podmiotów gospodarczych reprezentujących inne branże.

Tom otwiera rozważania dotyczące zarysu uwarunkowań dalszego rozwoju przedsiębiorczości w układach przestrzennych. Zwrócono w nich uwagę na konieczność rozpatrywania problematyki rozwoju przedsiębiorczości w ujęciu dynamicznym, a także na zmieniające się przesłanki oraz zróżnicowane uwarunkowania dalszego rozwoju przedsiębiorczości jako podstawy budowania strategii rozwoju działalności gospodarczej układów lokalnych. Nawiązują do nich artykuły dotyczące: znaczenia edukacji w zakresie przedsiębiorczości w rozwoju gospodarczym, wyników badań postaw i intencji przedsiębiorczych młodzieży oraz opinii uczniów i absolwentów szkół ponadgimnazjalnych na ten temat. Autorzy zwrócili uwagę na rolę wiedzy ekonomicznej w kształtowaniu postaw przedsiębiorczych studentów uczelni technicznych oraz przedstawili poglądy młodzieży dotyczące możliwości i chęci podejmowania własnej działalności gospodarczej.

Kolejna grupa prac dotyczy: kreowania nowego wizerunku turystyki dla rozwijania przedsiębiorczości gmin nadmorskich, barier rozwijania agroturystyki w polskich Karpatach, opinii mieszkańców małego miasta – Konstanytowna Łódzkiego – na temat

rozwijania działalności oraz barier rozwoju przedsiębiorczości w powiecie brzozowskim i krośnieńskim. Na końcu przedstawiono wyniki badań dotyczących wpływu zmian pokrycia terenu w polskich Karpatach na przełomie XX i XXI w. na poziom rozwoju jednostek wiejskich.

Przedstawione wyniki badań empirycznych stanowią ważną identyfikację zróżnicowanych przestrzennie uwarunkowań wpływających na rozwój działalności gospodarczej. Służą one doskonaleniu treści i metod edukacji w zakresie przedsiębiorczości oraz poznawania złożonego procesu rozwijania przedsiębiorczości zwłaszcza w układach lokalnych. Wydaje się, że podjęta przez Autorów problematyka jest bardzo aktualna i powinna być nadal rozwijana zarówno w ujęciach teoretycznych, jak i w badaniach empirycznych. Ważny jest bowiem obecnie i ważny będzie w przyszłości problem rozwoju gospodarczego układów lokalnych, którego celem jest podnoszenie jakości potencjału społecznego i wyrównywanie narosłych dysproporcji rozwojowych, i który prowadzi do podnoszenia jakości zasobów intelektualnych oraz poziomu i jakości życia. Dlatego zachęcamy do rozwijania tej problematyki badawczej oraz dzielenia się osiągniętymi wynikami własnych prac badawczych na łamach naszego czasopisma „Przedsiębiorczość – Edukacja”.

Zbigniew Ziolo, Tomasz Rachwał